

Fræðslufundur Mast

30. september 2008

Reglur um varnarefni og Varnarefnaleifar í matvælum

Varnarefnaleifar í matvælum á Íslandi 2007

Ingibjörg Jónsdóttir
matvælafræðingur

Til umfjöllunar

- Framkvæmd eftirlits með varnarefnaleifum
- Niðurstöður ársins 2007 – Ávextir og grænmeti
- Varnarefni í öðrum matvælum

Varnarefnaleifar

- Varnarefnaleifar eru leifar af varnarefnum og umbrots-, niðurbrots- eða myndefnum þeirra.
- Þær geta verið til staðar í ýmsum matvælum en eru ekki leyfilegar yfir hámarksgildum skv. reglugerð nr. 672/2008 um hámarksgildi varnarefnaleifa í matvælum og fóðri

Löggjöf

- Ný reglugerð 672/2008 um varnarefnaleifar í matvælum.
- 121/2004 felld brott
- Samræmd gildi um alla Evrópu
- Efnum með samræmd hámarksgildi fjölgar úr 170 í yfir 400

Hámarksgildi

NOEL – Mesta magn daglegrar neyslu sem veldur ekki eituráhrifum

ADI – Það magn efnis sem manneskja getur neytt daglega alla ævi án áhættu

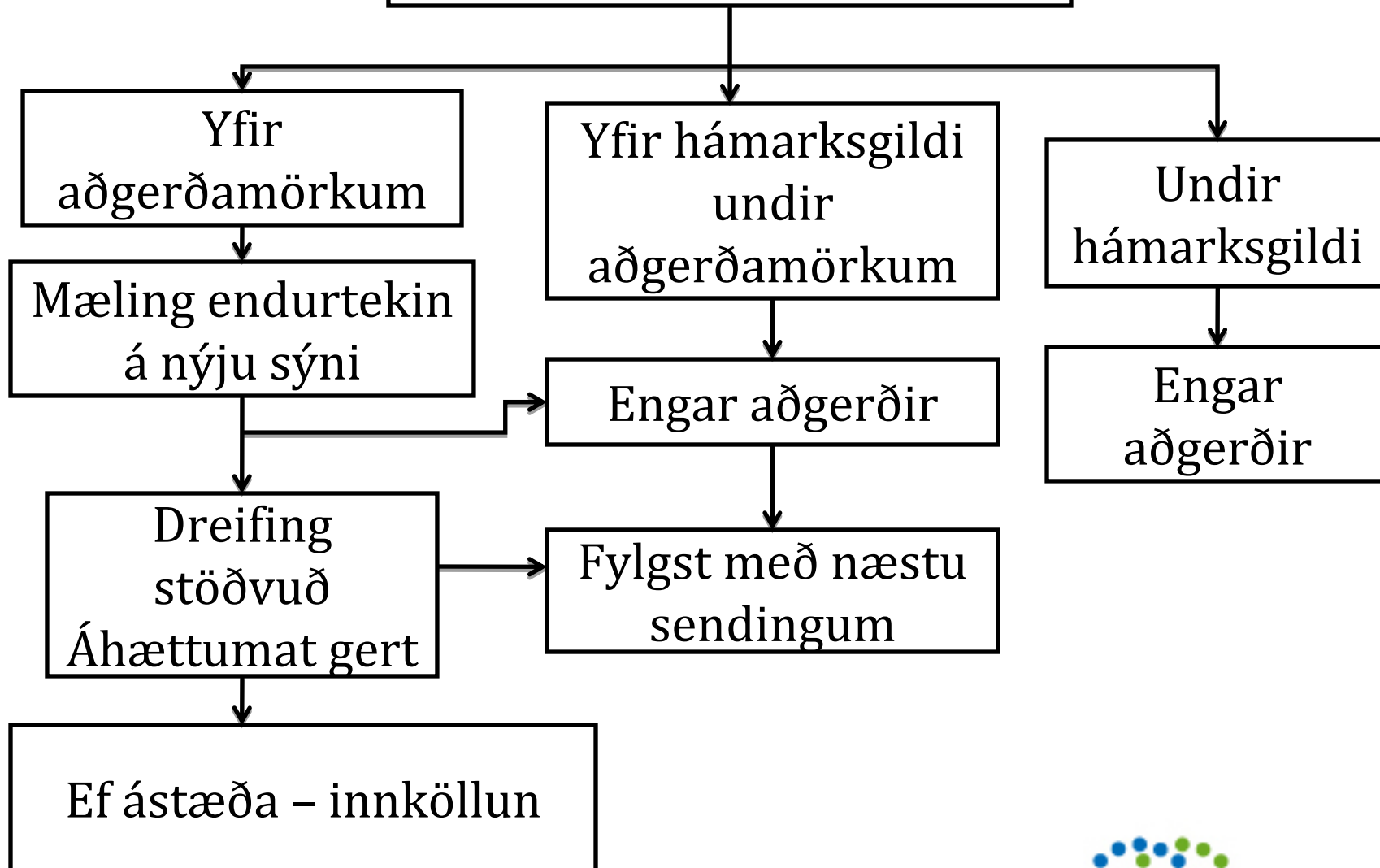
MRL – Hámarksgildi – mesta leyfilega magn efnis í vöru. Lægst af þessum gildum.

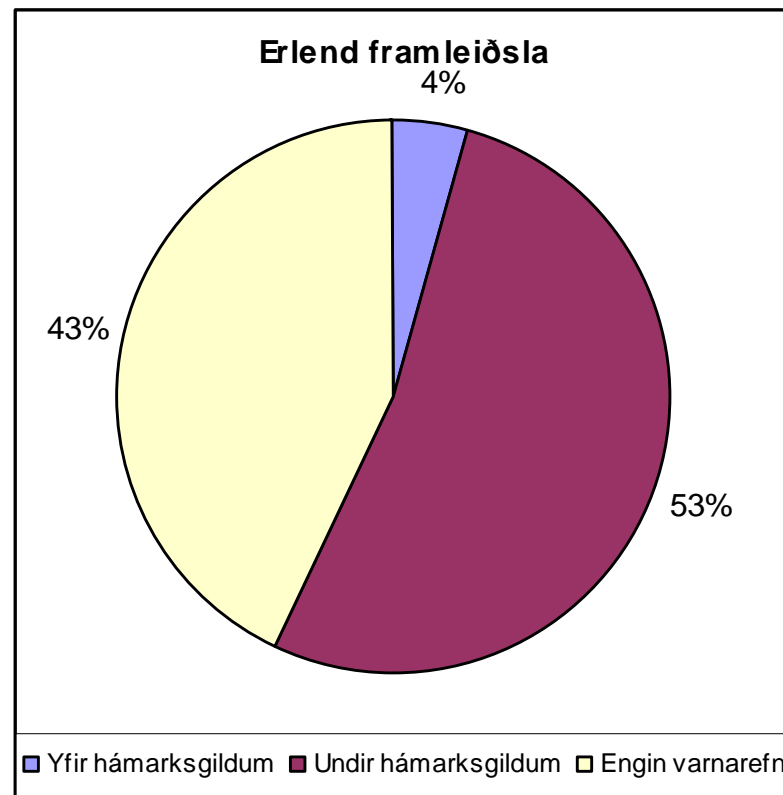
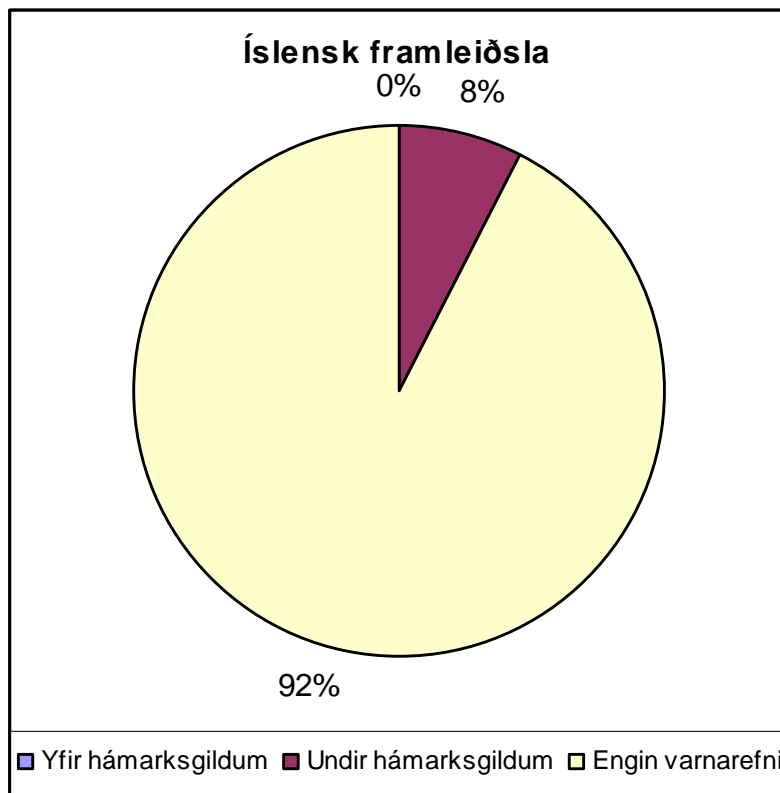
Verkaskipting

- Mast hefur yfirumsjón með eftirliti með varnarefnaleifum
- Matvælaeftirlit Umhverfis og skipulagssviðs Reykjavíkurborgar tekur sýni 3-4 sinnum í mánuði og sér um samskipti við eftirlitsþola
- Matís ohf. Akureyri skimar fyrir 44 varnarefnaleifum í sýnunum
- RASFF – Rapid Alert System for Food and Feed
- Skýrsla til ESA

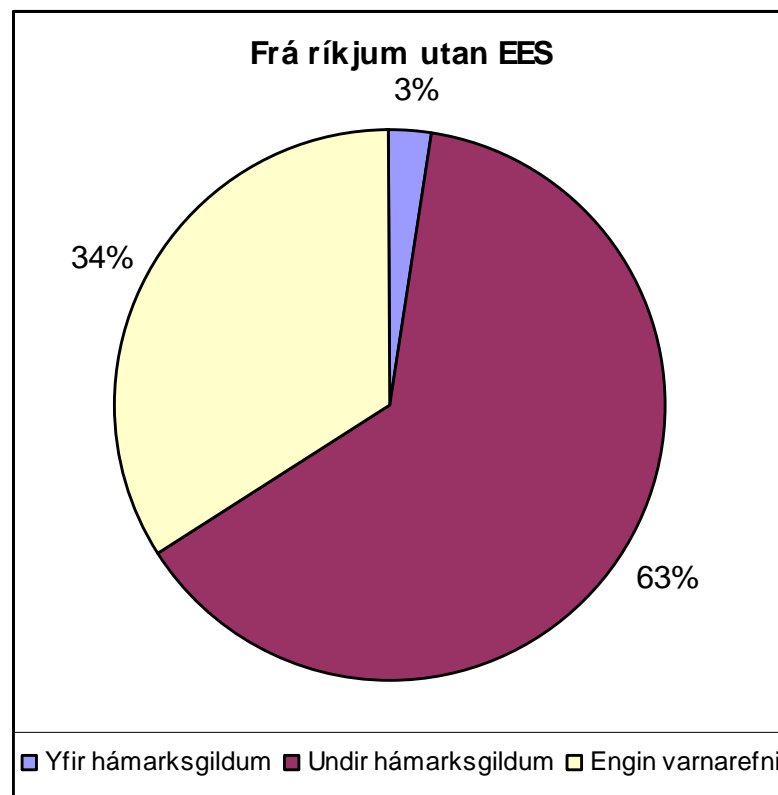
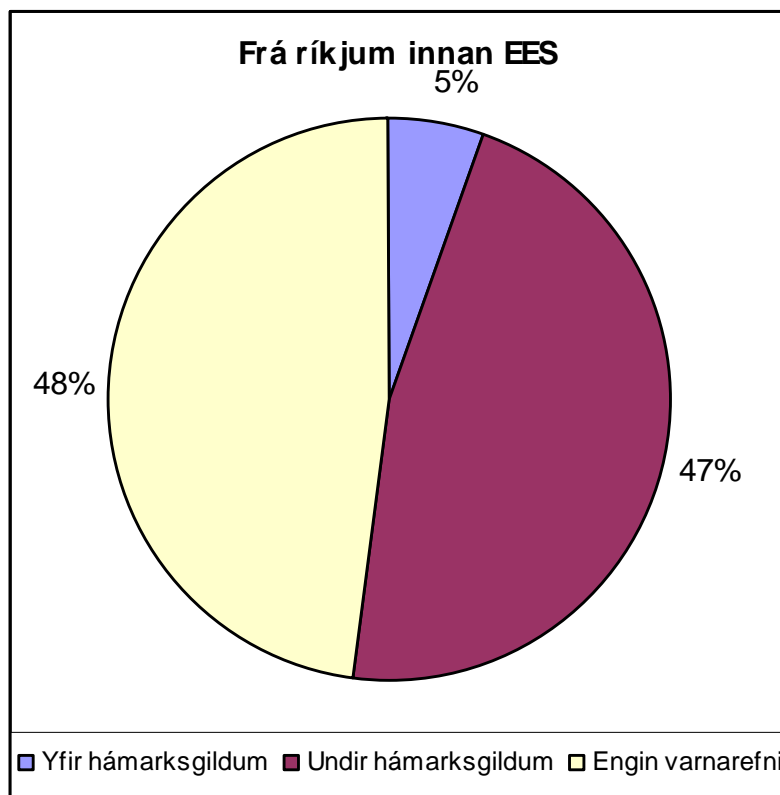
Varnarefni greinist í vöru

Grænmeti og ávextir

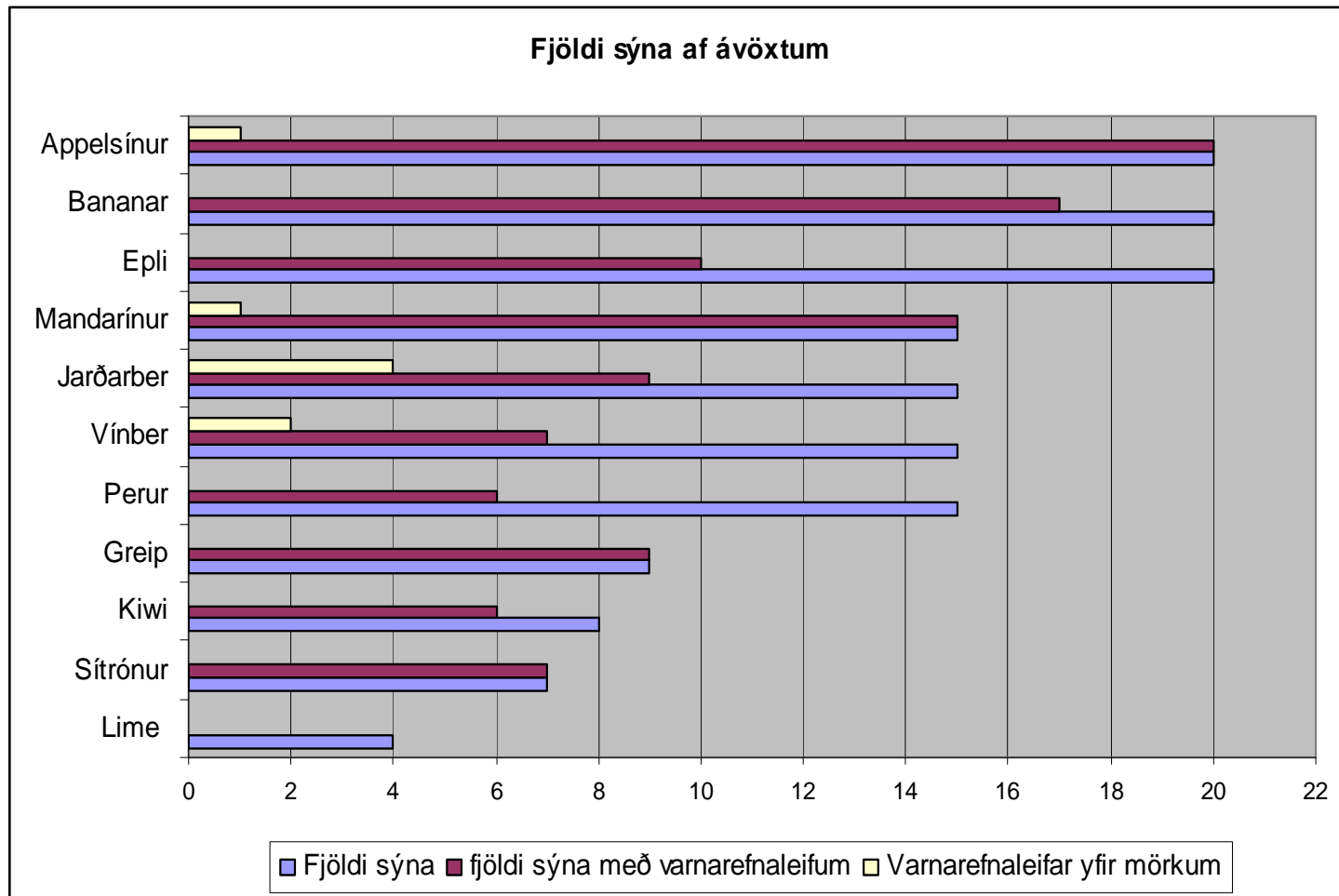

Innflutt grænmeti og ávextir

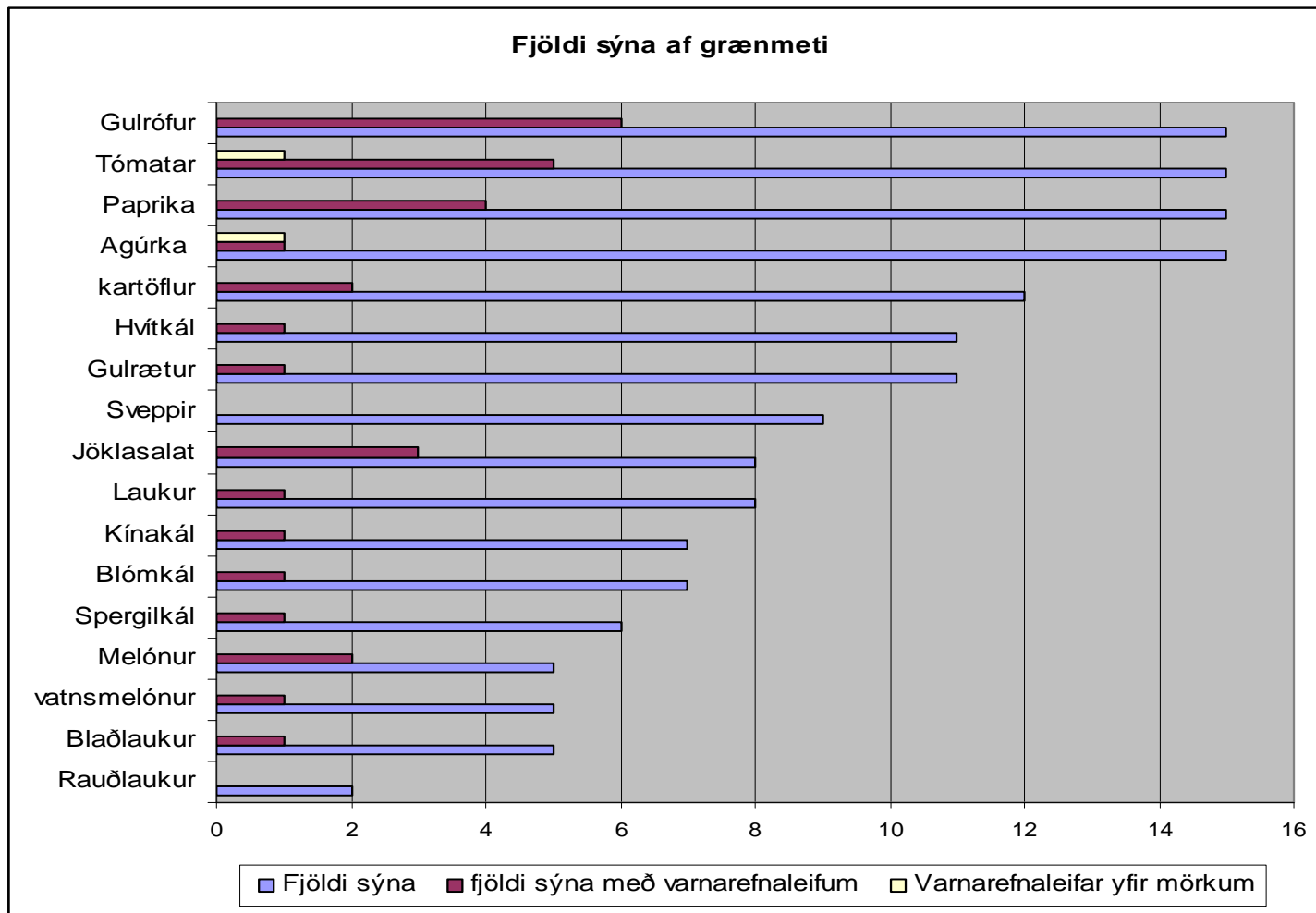

Ávextir

Grænmeti

Efnin sem oftast greindust voru

Ávextir

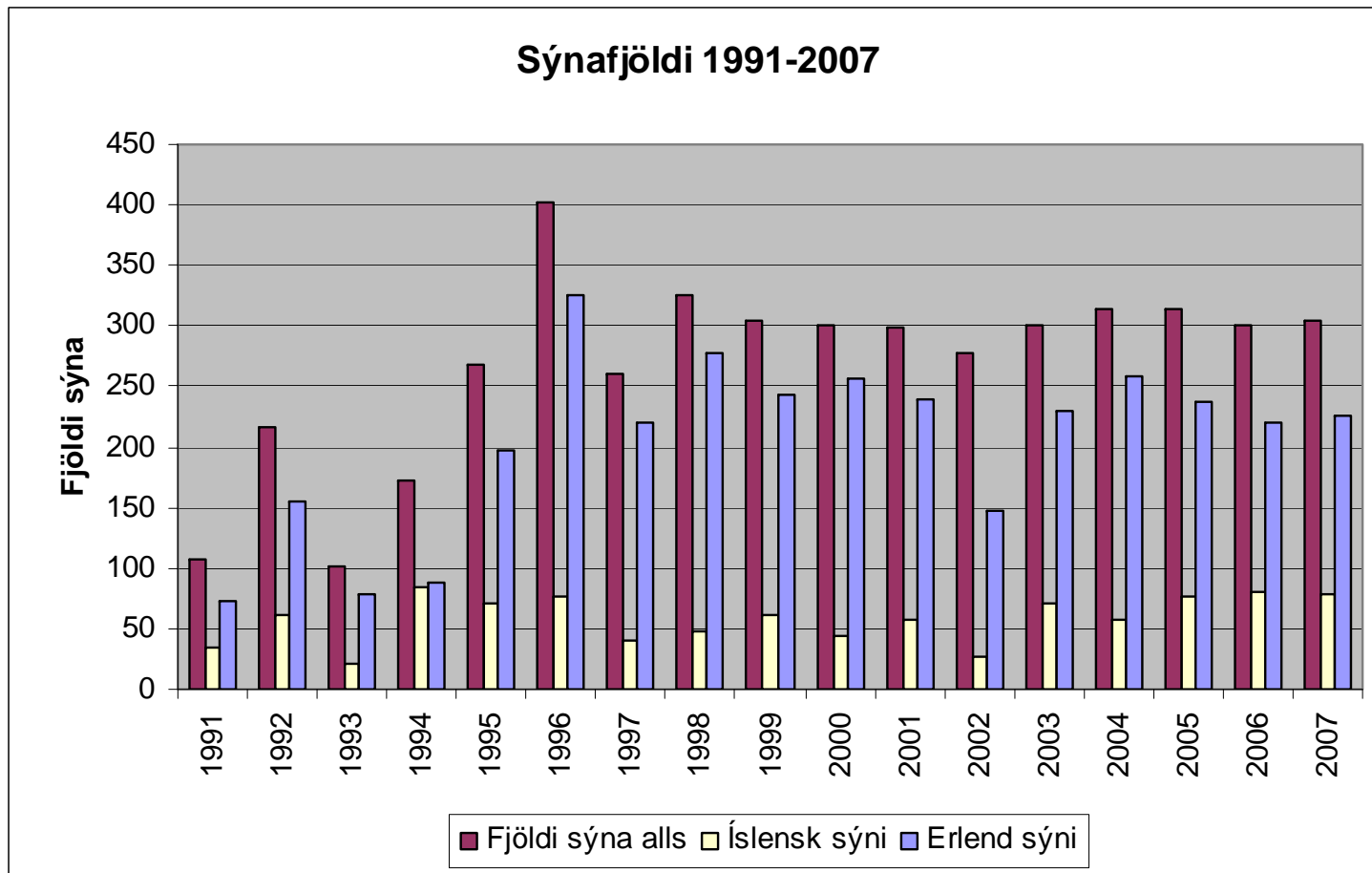
Imazalil – Sveppalyf
Klórpyrifos – Skord.e
Tíabendasol – Sveppal.
Ortofenylnfenol – Sveppal.
Fosalon – Skordýrae.
Iprodion – Sveppal.
Tolyfluanid – Sveppal.
Malation – Skordýrae.
Metidation – Skordýrae.
Cyprodinil – Sveppal.

Grænmeti

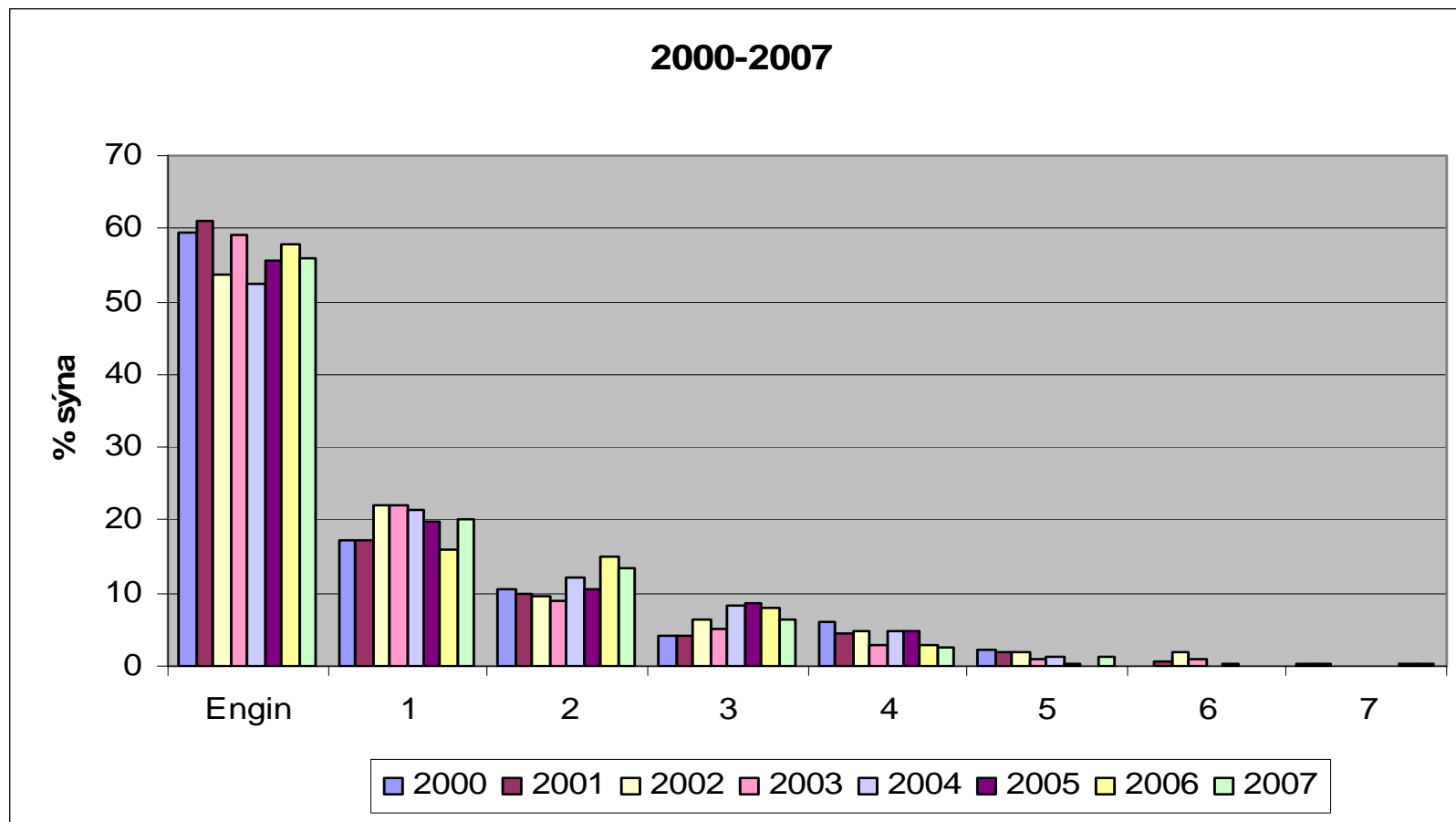
Klórótalonyl – Sveppalyf
Klórpyrifos-metyl – Skord.
Klórfevínfos – Skord. E.
Cyprodinil – Sveppal.
Metalaxyl – Sveppalyf
Klórpyrifos – Skord.e.
Bifenyl – sveppalyf
Prokymidon – Sveppalyf
Iprodion – Sveppal.
Dimetoat – Skord.e.

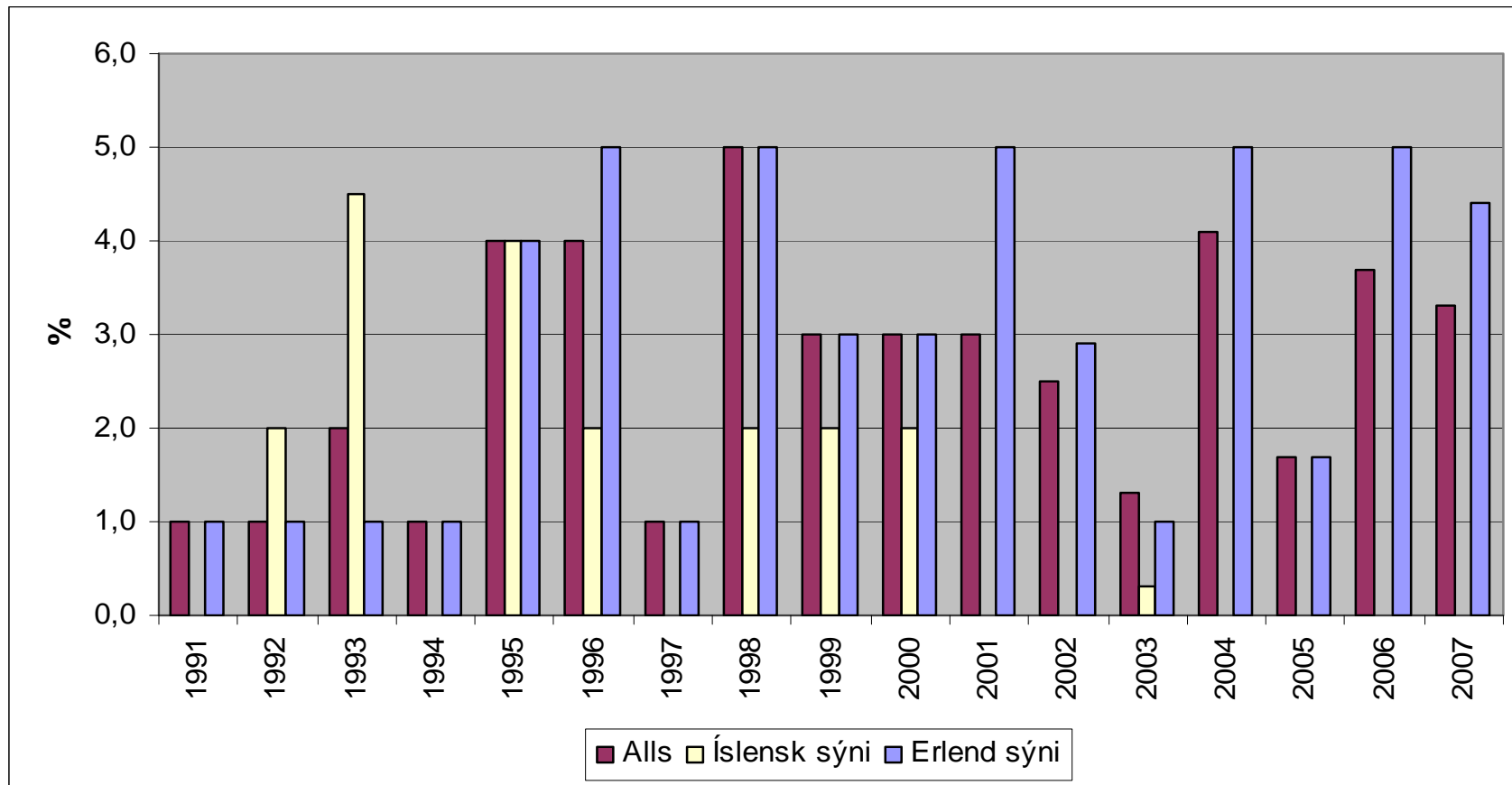
Mælingar hófust 1991

Fjöldi varnarefna í sýni

Hlutfall sýna yfir hámarksgildum 1991-2007

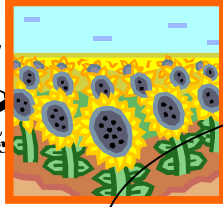
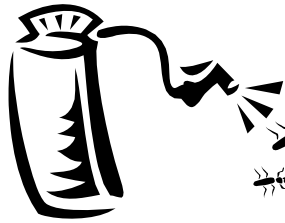

Samantekt

- Fleirri efni í ávöxtum en grænmeti
- Mest af efnum greindust í sítrusávöxtum.
- Minna af varnarefnum í íslensku grænmeti en erlendu
- Engin sýni með hættulega miklu magni varnarefnaleifa

Margt berst í matinn

Varnarefni borin
í jarðveg eða
úðað á plöntur

Dýrafóður

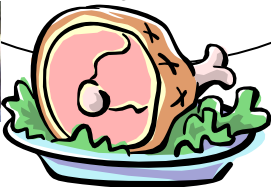

Matjurtir

Ár, lækir, haf,
grunnvatn

Dýraafurðir,
Kjöt, mjólk, egg

Fólk

Fiskar og
sjávarfang

Sérverkefni

- 2002 – Ávaxta- og grænmetissafar
- 2003 – Kornvörur 15 sýni engar leifar
- 2004 – Te og Kaffi, 19 sýni leifar í tveimur
 - Barnamatur, 11 sýni engar leifar
 - Kornvörur, 15sýni engar leifar
- 2005 – Kornvörur 3 af 15 sýnum innihéldu varnarefnaleifar undir hámarksgildum
- 2006 – Grænmeti frá Tælandi

Norðurlöndin

- Barnamatur – 30 sýni í Noregi, 40 í Svíþjóð
engar varnarefnaleifar
- Kjöt, mjólk, hunang - 295 sýni greind í
Danmörk 2006 – engar varnarefnaleifar
- Kornvörur ~70% sýna án varnarefnaleifa
- Lífrænt ræktað grænmeti og ávextir
– nær engar varnarefnaleifar

Varnarefnaleifar í íslenskum matfiski

- Vöktun Matís ohf. 2006
- 10 hópar þrávirkra varnarefna mældir
- Án undantekninga mjög lág gildi í fiskholdi
- Hærrí í fiskimjöli og fóðurlýsi

http://www.matis.is/media/matis/utgafa/Skyrsla_17-08_net.pdf

Að lokum

- Íslendingar borða of lítið af ávöxtum og grænmeti
- Þvoið ávexti og grænmeti
- Burstið eða fleysjið það sem við á

